

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง การต่ออายุใบอนุญาต การชำระค่าธรรมเนียม และการออกใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียม

สำนักงานเทศบาลตำบลท่าศาลา ได้มีหนังสือที่ ชม ๕๕๖๐๔/๐๒๙๑ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ถึงศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เพื่อขอหารือการต่ออายุใบอนุญาต การชำระค่าธรรมเนียม และการออกใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียม ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยเทศบาลตำบลท่าศาลา ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้ในการควบคุมดูแลเพื่อคุ้มครองประชาชนด้านสุขลักษณะและอนามัยสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการและการกระทำทุกอย่างที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ตั้งแต่ระดับชาวบ้าน คริวเรือน ชุมชน ตลอดจนกิจการขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ อันได้แก่ หาบเร่ แผงลอย สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร ตลาดสด กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพต่างๆ ๓๓๔ ประเภท รวมทั้งการควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์

เทศบาลตำบลท่าศาลา มีข้อสงสัยในแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น จึงขอปรึกษาหารือแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

๑. เรื่องการต่ออายุใบอนุญาต การลงบันทึกในใบอนุญาต

ใบอนุญาต ข้อ (๕) ใบอนุญาตฉบับนี้ออกให้เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(๖) ใบอนุญาตนี้สิ้นอายุวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ถ้าหากผู้ประกอบการมายื่นคำร้องขอต่ออายุใบอนุญาต ต่อไปนี้ จะทำการบันทึกใน (๕) และ (๖) อย่างไร

กรณีที่ ๑ มายื่นคำร้องก่อนวันสิ้นอายุ ๑ เดือน

กรณีที่ ๒ มายื่นคำร้องก่อนวันสิ้นอายุ ๑ วัน

กรณีที่ ๓ มายื่นคำร้องในวันสิ้นอายุ

กรณีที่ ๔ มายื่นคำร้องหลังวันสิ้นอายุ

และสมมุติว่าทั้ง ๔ กรณี ผู้ประกอบกิจการมายื่นคำร้องพร้อมชำระค่าธรรมเนียม จะสามารถรับได้ทั้ง ๔ กรณีหรือไม่ (โดยที่เทศบัญญัติตำบลกำหนดให้ชำระในวันที่ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต)

๒. การเสียค่าปรับร้อยละ ๒๐ ของค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ ในกรณีที่ ๑-๓ จะนับตั้งแต่วันที่มายื่นคำร้อง หรือวันสิ้นสุดของใบอนุญาต

๓. กรณีผู้ประกอบการมาชำระค่าธรรมเนียมก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ จะลงวันที่ เลขที่ ใบเสร็จรับเงินวันไหน และต้องตรงกับวันที่ในข้อ (๕) ของใบอนุญาตหรือไม่

๔. หากวันที่ในข้อ (๕) และ (๖) ของใบอนุญาตครบ ๓๖๕ วัน หรือ ๑ ปี ตรงกับวันหยุดราชการจะสามารถลงได้หรือไม่

๕. หากมายื่นคำร้องต่ออายุก่อนวันสิ้นอายุใบอนุญาตเดิม คือ กรณีที่ ๑ - ๓ การลงวันที่ในข้อ (๕) ตรงกับใบเสร็จรับเงิน จะถือว่าเป็นการเซ็นชื่อล่วงหน้าหรือไม่ และสามารถเซ็นชื่อใบอนุญาตข้อ (๕) โดยระบุวันที่ออกใบอนุญาตก่อนล่วงหน้าวันลงนามจริงได้หรือไม่

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๒๗.๐๓/๔๙๗ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข มีถึงสำนักงานเทศบาลตำบลท่าศาลา จังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานเทศบาลตำบลท่าศาลา พร้อมทั้งได้ประสานงานเพื่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงมีความเห็น ดังนี้

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๕^๒ มีหลักว่า ใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่ออกใบอนุญาตให้เท่านั้น การต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ พร้อมกับเสียค่าธรรมเนียม และให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

ประเด็นที่หนึ่ง

กรณีที่ ๑ ผู้ประกอบกิจการมายื่นคำร้องก่อนวันสิ้นอายุ ๑ เดือน

กรณีที่ ๒ มายื่นคำร้องก่อนวันสิ้นอายุ ๑ วัน

กรณีที่ ๓ มายื่นคำร้องในวันสิ้นอายุ

กรณีที่ ๔ มายื่นคำร้องหลังวันสิ้นอายุ

และสมมุติว่าทั้ง ๔ กรณี ผู้ประกอบกิจการมายื่นคำร้องพร้อมชำระค่าธรรมเนียม จะสามารถรับได้ทั้ง ๔ กรณีหรือไม่ นั้น

ตามข้อบังคับตำบลท่าศาลา เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๑๒ บัญญัติว่า “ผู้ได้รับอนุญาตประกอบกิจการค้าประเภทใด ที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการค้าเช่นนั้นต่อไป จะต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามแบบที่กำหนดท้ายข้อบังคับนี้ ภายในกำหนดสามสิบวันก่อนวันสิ้นอายุใบอนุญาต” และข้อ ๑๓ บัญญัติว่า “ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามข้อ ๑๒ จะต้องชำระค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามอัตราที่กำหนดไว้ท้ายข้อบังคับนี้ ในวันที่มารับใบอนุญาตหรือวันที่มายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้วแต่กรณี”

ดังนั้น จากข้อบังคับฯ ดังกล่าว กรณีที่ ๑ - ๓ จึงยังอยู่ในระยะสามสิบวันตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับฯ ผู้ประกอบกิจการจึงสามารถมายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตได้ โดยจะชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในวันที่มายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหรือในวันที่มารับใบอนุญาตก็ได้ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในข้อบังคับฯ ข้อ ๑๓ ส่วนกรณีที่ ๔ เป็นการยื่นคำขอต่ออายุหลังจากใบอนุญาตสิ้นอายุ ผู้ประกอบกิจการต้องยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการใหม่ และเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องพิจารณาอนุญาตอย่างเป็นทางการใหม่ มิใช่การพิจารณาต่ออายุใบอนุญาต และหากมีการประกอบกิจการในระหว่างที่ไม่มีใบอนุญาต จะมีความผิดฐานประกอบกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องระวางโทษตามมาตรา ๗๑

ประเด็นที่สอง ตามข้อบังคับฯ ข้อ ๑๓ ข้างต้น ได้กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตและผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องมาชำระค่าธรรมเนียมในวันที่มารับใบอนุญาตหรือวันที่มายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต แล้วแต่กรณี โดยหากไม่ชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด จะต้องชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละสิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่จะได้บอกเลิกการดำเนินกิจกรรมก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในข้อบังคับฯ ดังนั้น จากประเด็นข้อหารือ จึงเห็นว่ากรณีการขอต่ออายุใบอนุญาตตามข้อบังคับฯ ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมในวันที่

^๒ มาตรา ๕๕ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมทั้งเสียค่าธรรมเนียมแล้ว ให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต หากไม่ชำระค่าธรรมเนียมในวันดังกล่าว จะถือว่าผู้ประกอบการ ค้างชำระค่าธรรมเนียม และจะต้องชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนอัตราค่าธรรมเนียม ที่ค้างชำระ

ประเด็นที่สาม สี่ และห้า ตามข้อบังคับฯ ข้อ ๑๒ ที่กล่าวแล้วข้างต้น ประกอบพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๖๔ วรรคสาม^๓ กำหนดให้บุคคลใดที่ต้องทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือโดยคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดทำการงานสำหรับเจ้าหน้าที่หรือวันหยุดตามประเพณีของบุคคลผู้รับคำสั่ง ให้ถือว่าระยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำงานที่ถัดจากวันหยุดนั้น เว้นแต่กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ที่มีคำสั่ง จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดเวลาทำงานและวันหยุดราชการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๐๒^๔ ข้อ ๒ กำหนดว่า วันหยุดราชการประจำสัปดาห์ คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์ หยุดราชการเต็มวันทั้ง ๒ วัน รวมทั้งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับอื่นๆ ที่ว่าด้วยเรื่องกำหนดเวลาทำงานและวันหยุดราชการ ทำให้เห็นได้ว่า กฎหมายได้กำหนดภาระหน้าที่ให้กับบุคคลที่มีหน้าที่ต้องทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือโดยคำสั่งของเจ้าหน้าที่ที่กระทำการตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น การที่เทศบาลตำบลท่าศาลา ได้กำหนดระยะเวลาในการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตไว้แล้วในข้อบังคับฯ ผู้ประกอบการจึงมีหน้าที่ต้องมายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายในกำหนดระยะดังกล่าว แต่หากวันสุดท้ายของระยะเวลาที่กำหนดนั้นตรงกับวันหยุดทำการตามประกาศเป็นทางการหรือตามประเพณี ให้ผู้ประกอบการมายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตในวันเริ่มทำการใหม่ต่อจากวันที่หยุดทำการนั้น และเมื่อผู้ประกอบการได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้ง โดยลงวัน เดือน ปีที่ได้รับเงินตามจริง ซึ่งวันที่ออกใบอนุญาตและวันที่ออกใบเสร็จรับเงินอาจจะเป็นวันเดียวกันหรือต่างวันก็ได้

^๓ มาตรา ๖๔ กำหนดเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปี นั้น มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วย เว้นแต่จะได้เริ่มการในวันนั้นหรือมีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นโดยเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นับวันสิ้นสุดของระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วย แม้ว่าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดทำการงานสำหรับเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่บุคคลใดต้องทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยกฎหมายหรือโดยคำสั่งของเจ้าหน้าที่หรือวันหยุดตามประเพณีของบุคคลผู้รับคำสั่ง ให้ถือว่าระยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำงานที่ถัดจากวันหยุดนั้น เว้นแต่กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ที่มีคำสั่งจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๔ ...

๑. กำหนดเวลาทำงาน เริ่มทำงานตั้งแต่เวลา ๘.๓๐ น. ถึง ๑๖.๓๐ น. หยุดกลางวัน เวลา ๑๒.๐๐ น. ถึง ๑๓.๐๐ น.

๒. วันหยุดราชการประจำสัปดาห์ คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์ หยุดราชการเต็มวันทั้ง ๒ วัน

๓. ถ้าส่วนราชการใดจะใช้ระเบียบพิเศษนอกเหนือไปจากที่กล่าวข้างต้นเพื่อความสะดวกก็ให้ทำได้ แต่เมื่อคำนวณเวลาทำงานรวมกันในสัปดาห์หนึ่งๆ แล้ว ต้องเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนรวมเวลาราชการในหนึ่งๆ ดังกล่าวข้างต้น และสำหรับโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

...

๕ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

...

ข้อ ๙ การรับเงินในท้องถิ่นปกครองส่วนท้องถิ่นออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้ง เว้นแต่การรับเงินที่มีเอกสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระบุจำนวนเงินที่ชำระอันมีลักษณะเช่นเดียวกับใบเสร็จรับเงิน ซึ่งเอกสารดังกล่าวจะต้องมีการควบคุมจำนวนที่รับจ่ายทำนองเดียวกับใบเสร็จรับเงิน และการรับเงินตามฎีกาเบิกเงินจากหน่วยงานคลัง

ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินเล่มเดียวกันรับเงินทุกประเภท เว้นแต่ เงินประเภทใดมีการรับชำระเป็นประจำ และมีจำนวนมากรายจะแยกใบเสร็จรับเงินเล่มหนึ่งสำหรับการรับเงินประเภทหนึ่งก็ได้

สำหรับกรณีการลงวันที่ออกใบอนุญาตหรือวันที่ใบอนุญาตสิ้นสุดซึ่งตรงกับวันหยุดราชการนั้น สำนักกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ความเห็นว่าการลงวันที่ออกใบอนุญาตต้องเป็นวันที่ต่อเนื่องกันจากใบอนุญาตฉบับเดิม เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ประกอบกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๖๕^๖ ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ขยายระยะเวลาวันสิ้นสุดของคำสั่งทางปกครองและให้มีผลย้อนหลังได้ หากการสิ้นสุดตามระยะเวลาเดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้รับคำสั่ง ดังนั้น หากวันที่ออกใบอนุญาตหรือวันสิ้นสุดใบอนุญาตตรงกับวันหยุดทำการตามประกาศเป็นทางการหรือตามประเพณีก็สามารถลงวันที่ออกใบอนุญาตหรือวันสิ้นสุดใบอนุญาตซึ่งตรงกับวันหยุดราชการได้ เพื่อให้ใบอนุญาตมีความต่อเนื่องและเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของผู้ประกอบกิจการ และสำหรับการลงนามในใบอนุญาตนั้น สามารถลงนามได้ในวันที่เริ่มทำการตามปกติโดยไม่ถือเป็นการลงนามย้อนหลัง หรือหากในวันดังกล่าวนายกรัฐมนตรีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ก็สามารถมอบอำนาจเป็นหนังสือให้รองนายกรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่แทนได้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๔๘ วิสติ วรรคสาม^๗

สมชาย ตู๋แก้ว

(นายสมชาย ตู๋แก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙

^๖ มาตรา ๖๕ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งของเจ้าหน้าที่อาจมีการขยายได้อีก และถ้าระยะเวลา นั้นได้สิ้นสุดลงแล้วเจ้าหน้าที่อาจขยายโดยกำหนดให้มีผลย้อนหลังได้เช่นกัน ถ้าการสิ้นสุดตามระยะเวลาเดิม จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมที่จะให้สิ้นสุดลงตามนั้น

^๗ มาตรา ๔๘ วิสติ อำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองนายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย

ในกรณีที่นายกเทศมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกเทศมนตรีตามลำดับ ที่นายกเทศมนตรีจัดไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองนายกเทศมนตรีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดเทศบาลเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายกเทศมนตรีจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติหรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในเรื่องนั้นไม่ได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น นายกเทศมนตรีอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือ ให้รองนายกเทศมนตรีเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนนายกเทศมนตรีก็ได้ แต่ถ้ามอบให้ปลัดเทศบาลหรือรองปลัดเทศบาล ปฏิบัติราชการแทน ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบ

การปฏิบัติราชการแทนนายกเทศมนตรีตามวรรคสาม ต้องกระทำภายใต้การกำกับดูแลและ กรอบนโยบายที่นายกเทศมนตรีกำหนดไว้